

Ken de zwarte kant in jezelf

● Jantine den Uijl-van Loon en Maarten van Dijk

De schrijnende verhalen over seksueel misbruik doen je de haren ten berge rijzen. Een oordeel hebben we snel klaar. Daders zijn vreselijke mensen. Hoe ziek moet je zijn om tot zo'n daad te komen en iemands leven, kapot te maken... Toch?

We zijn blij met de aandacht die het RD besteedt aan dit grote probleem. In alle aandacht missen wij echter nog één belangrijk onderdeel: aandacht voor de dader. Want de daders die wij spreken, zijn niet alleen maar vreselijke monsters en eindeloze viespeuken. De meesten zijn mensen die gevallen zijn in een kwaad dat ze zelf niet voor mogelijk hielden. Ze houden zichzelf zwaar verantwoordelijk voor wat ze hebben aangericht, maar hebben geen idee hoe ze hiermee uit de voeten moeten komen. Herkent u dit?

Aha, dus toch bagatelliseren, doen alsof het voor hen ook nog een beetje zielig is? Nee. Feiten zijn feiten. Wat je hebt gedaan, moet je worden aangerekend. Een dader heeft recht op de aanklacht. Maar voor u die dit leest en zelf bewaard is voor dergelijke vergrijpen: ken de zwarte kant in jezelf. Want „wie zonder zonde is...”

We richten ons in dit artikel met name tot de dader die dit stuk

onder ogen krijgt.

De eerste vraag die wij in de praktijk vaak krijgen, is of het gebeurde nou wel of niet onder de term misbruik valt. Wij onderscheiden hierbij vijf fasen die vallen onder strafbaar misbruik. Hierbij zij opgemerkt dat alle fasen grensoverschrijdend en schadelijk zijn.

In de eerste fase gaat het om het betasten van het lichaam bóven de kleding. Bij fase twee is er sprake van betasting ónder de kleding. Bij fase drie gaat het om het (wederzijds) kijken naar en betasten van geslachtsdelen. Fase vier: het lichaam binnendringen met lichaamsdelen of voorwerpen (penetratie). Daarnaast hebben we het misbruik via sociale media, zogenaamde sexting, fase vijf. Daar is ook vaak verwarring over: „Het is maar één keer gebeurd...” Eén keer is echter meer dan genoeg om het leven van de ander voorgoed schade toe te brengen. Vergelijk het met een materieel voorwerp: als je je telefoon één keer laat vallen, kan hij voorgoed gebarsten zijn.

Erkenning

Ervaring heeft ons geleerd dat erkenning van de eigen pijn nodig is om de pijn bij de ander te kunnen

gaan zien. In sommige gevallen waren daders eerst slachtoffer. Slachtoffer van seksueel misbruik, fysiek geweld of andere grensoverschrijdende zaken die veiligheid in één keer veranderden in ónveiligheid. De oorzaken liggen veelal in de bedding van het eigen gezin van herkomst. Soms was de dader zelf ook nog maar een kind toen hij of zij het misbruik pleegde. Een kind dat binnen de bandbreedte van het gezin zelf beschadigd was. Het zondagmiddagmisbruik dat plaats kon vinden omdat ouders hun zondagmiddagslaapje hielden. De gelegenheid maakte de dief. Er was gebrek aan openheid over seksuele zaken. Het bloed kroop waar het niet gaan kon en je hebt dat wat je zelf overkwam, uitgeprobeerd met je eigen broertje. Of je bent troost gaan zoeken bij je zusje omdat mama zo onveilig en onbetrouwbaar was dat je eigenlijk altijd in angst voor haar leefde. Die troost sloeg om in een misbruiksituatie met grote schade en een levenslang gevolg.

Vereffening

Voor de daders is het van groot belang dat zaken aan het licht komen. Vereffening, boetedoening

Vereffening, boetedoening en schuld belijden zijn nodig op de weg naar innerlijk herstel

en schuld belijden zijn nodig op de weg naar innerlijk herstel. Oók bij de dader! Niet zelden geven daders tijdens een zogenaamd "daderconfrontatiegesprek" aan dat ze al zo lang met dit geheim rondsjuouwen, dat het hun leven ook kapotmaakt. Maar uit angst voor nog meer schade durfden ze er nooit over te beginnen. Ons advies: stap zélf naar de hulpverlening met dit probleem. Ga in therapie en bespreek met een deskundige wat een goede manier is en wat de juiste route is om hiermee naar buiten te komen. Zorgvuldigheid en respect voor het slachtoffer staan voorop. Daarbij heeft een dader óók iets nodig: de erkenning in de –pijnlijke– schuldtoewijzing „Gij zijt die man!”. Hierdoor kan de dader, evenals het slachtoffer, tot de bereidheid komen om de schuld te eigenen en het toegebrachte leed onder ogen te gaan zien.

Tot vergeving komen is een langdurig proces. Waar dit proces niet op zorgvuldige wijze wordt doorlopen, blijven daders levenslang dader. De hele familie lijdt hieronder. Want wanneer het slachtoffer wél naar de verjaardag van pa en ma gaat, kan de dáder niet komen. Hoe terecht ook,

